

НОВА ЗОЛЯ

4. WARSZAWA
Biblioteka Narodowa
Minist. Oświaty

ЧАСОПИС ДЛЯ ПОШИРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ХРИСТІАНСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

Виходить два рази тижнево: в четвер на 4 ст. під неділю на 8 ст. ||| Передплата в краю: 1/4-річно 6 зол. місячно 2 зол. За кордоном 1/4-річно 1 амер. долар. — Ціна числа 25 сот. — Конго П. Ш.: Краків 405.867.

Страшний голод на Україні

Київська „Пролетарська Правда“ принесла вже урядове підтвердження вістей про страшний голод на Україні. Голод захопив 73 районів України,

732.000 господарств, 3.660.000 душ. На поміч їм призначив уряд 24 міл. руб., то є по 6 і пів рубля на душу... Чужа преса живо займається тою справою.

Тайфуни оббігають обі півкулі

Острів розірваний на три часті. — Кількадесят кораблів затонуло. — Шкоди величезні — Стан барометру 719'8.

Два дні і дві ночі знов шалів страшний тайфун над Англією, усею півн. Німеччиною, Голандією, Бельгією та на морях Північній і Балтійським і в каналі Ля-Манш з такою силою, що пр. з острова Силт повіривав скелі на 15 м. глибоко й розірвав той острів на три часті. Багато місцевостей під водою. Острови Фінен, Борнгольм

і Гельголанд понижені. З міст потерпіли Ліверпуль, Остенда і Гамбург. Кількадесят кораблів потонуло. Стан барометру давно небувалий. Виносить 719'8. Рівночасно доносять депеші з 2-ї півкулі, що й там шалів тайфун, якого не памятають. Він знишив сотки домів, особливо в пристані Манілла і взагалі острови Філіппіни.

Нові проекти податків

На дневнім порядку сойму є тепер 4 нові проекти податків, внесені урядом: 1) ґрунтовий, 2) оборотовий, 3) від льокалів, 4) маєтковий. Всі вони важні, та найважніший для нашого народу проект ґрунтового податку. Підвишка, якого домагається той проект, така нерівномірна, що пр. 5-моргове господарство І. класи ріллі в Галичині в разі прийняття

нового проекту платилоби три і пів до чотири разів більше, ніж платило досі, а 4 до 5 разів більше, ніж таке саме господарство в т. зв. Конгресовій Польщі. Ще гірше виступила ріжниця в податках від ліса, бо за 100 моргів ліса в Галичині виносивби податок 1961 зол. 70 гр., а під Варшавою 176 зол., або 11 разів менше...

Польська нота до Чехословащини

домагається ліквідації деяких українських організацій.

З Праги доносять: Чеське міністерство загр. справ одержало ноту польського уряду, котра домагається ліквідації деяких українських організацій на чехослов. території, котрі виступають

проти Польщі. „Известія“ доносять, що рівночасно явилася в чеськім уряді депутація петлюрівських емігрантів, котра заявила, що солідаризується з тим польським домаганням.

Відкрили кодекс з 12 століття

В нім є записана промова, якою в р. 1179 відкрито екуменічний собор в Лятерані.

Агенція Стефані доносить з Риму: В Амброзіанській Бібліотеці знайшли латинський кодекс з 12 століття, в котрім є між іншими записана промова, якою в р. 1179 відкрито екуменічний Собор в

Лятерані під проводом папи Александра III. Той документ має бути твором магістра Руффіна, котрий у тім часі був професором канонічного права університету в Больонії.

Раціоналізмом не дасться пояснити

Що пише вільнодумець про чудо в Коннерсрайті?

„Leipziger Neueste Nachrichten“ вислали до Коннерсрайту спеціального кореспондента, не католика, а протестанта й вільнодумця. Він так пише про чудо в тій місцевості:

Се неправда, немовби Тереса Найман була „вилічена“, як доносили вже багато разів берлінські газети. Вона все ще має на собі рани, які мав Спаситель й уколєння копієм під серцем. Те уколєння, правда, в иньшій місци, ніж його завдав римський воїн Спасителеви після передання, щоби ствердити Його смерть. І кожної п'ятниці ті рани на голові й під серцем видають ясну, блискучу кров і криваві слези капають з очей страдальниці. Хто раз се бачив, надприродний погляд її, не забуває його ніколи... І все ще вона не, як забуває його, опріч жазки води і щоденного Причастія.

Селянин каже: „Ми тишімося, що вона у нас є й молилась за нас, але не дивуємося, що вона не їсть, бо вона пере-

буває в зовсім иньшій світі, де харч непотрібний“.

З усею певністю — пише дальше кореспондент — можна ствердити, що в ранах і візіях страдальниці нема ніякого обману. Але пояснити того феномену раціоналістично не можна. Ignoramus et ignorabimus! „Пояснювати“ се істерією дуже легко, але недостаточо. Атже сегодня вже ніхто не твердить, що подібно стигматизована Катерина Еммеріх фон Дільмен се істеричка. Істерія не посідає тої універсальної сили, яка проявляється в тих страдальницях. Порівнувати той дивний феномен зі штучками голодуючих „артистів“ булоб найбільшою несмачністю. Яким чином і якою силою та проста сільська дитина відтворює всю трагедію муски на Голгофті, того раціоналістичним способом не дасться пояснити. З тим може погодитися й некатолнк.

СВІТЛИЙ МОМЕНТ

і як ми його святкуємо.

Дещо про „Helden und Heldenverehrung“ в Українцях.

I.

Традиція і її пошана — се перворядний чинник у скріплюванні всяких спільнот, а між ними й національних. Навіть сумні моменти традиції, коли їх відповідно святкують, особливо в звязку з релігійними торжествами, причиняються до скріплення суспільностей, як пр. збурення ерусалимської святині, згадуване Жидами, або невдатні повстання святковані Поляками.

Річ зрозуміла, що згадуванням виключно сумних і невдатних подій чи людей трудно булоб підбадьорити духа якогось народу. Для того особливий вагу мають спомини світлих моментів в життю народів, моментів, у яких з особливою силою блиснув талант або успіх даної нації чи племені.

Такі спомини геройських моментів особливо підносять і скріпляють духа цілих народів. Розуміли се вже навіть напівцивілізовані племена, серед котрих ще зовсім не було ні грамоти ні просвіти. Розуміли або відчували, що доказує ряд їх великих спогадів, присвячених іменам визначних дійсних або й вимріяних постатей минувшини. Доказують се пр. заги-спогади ще напів диких германських, кельтійських і словянських племен, як готійська „зага“ про Дітріха, фрізійська про Гудруну, франконська про Нібелюнгів, північна про Бевульфа й Вілянда, льомбардська про Вольфа Дітріха, кельтійські про Граля й Артуса, наші білини і думи про Володимира, „ясне солнечко“ і иньші, котрі збереглися тільки поза межами нашої землі.

З поступом культури зберігання пам'яті про визначних людей обхопило всі області праці і творчости та стало надзвичайно докладним.

Героями свідомо признано не тільки тих, що на полях битв силою забезпечували свободу й розвиток народам, але й тих, що визначилися своєю працею на всіх областях культури. А спомини про них оточено великою пошаною. І се мабуть чи не головна признака культурности сучасних нам націй, її мірило й жерело: бо се підбадьорює до культурної творчости цілі покоління, ставлячи їм перед очі взірці культурної праці.

II.

Сегодня, 29. листопада, припадає й у нас оден з наших світлих моментів: сегодня 150-ліття уродин українського письменника, котрий перший в Європі почав писати серйозні повісти й оповідання з життя селян. Він же був основником українського театру свого часу. Він же був основником пансіону для виховання молоді.

Не дуже важко представити собі, який рух счинилаб інтелігенція кожного

чим збирають в Римі і в різних краях складки на інтенції, то чомужби не можна у нас призначити одну з кількох тац надпрограмою, як даток на Службу Божу? Утреню можна о много практичніше відправити пізніше перед парохіяльною співаною Службою Божою а зачати її пр. пів до 8-ої чи навіть пізніше, хойби в часі тихих Служб Божих. Бо так, як тепер правлять утрени, раненько-досвіта, то правду сказавши, вислухує їх мінімальне число людей, а шкільна молодіж і ніколи їх не чула. Закид, що нема кому і як відправити таку ранню співану Літургію, відпаде зовсім, бо в кождім місті є по кілька оо. катехитів, емеритів, впрочім є і „ius binandi“. Таку Службу Божу запроваджуймо конечно без яких небудь побічних виправдувань, а люд буде вдячний і привяжеться по містах до свого обряду, як я мав се нагоду переконатися.

Чи не належить отже подбати про „той“ люд і чи не годиться в той спосіб уможливити йому сповнення його релігійних обов'язків та тим привязати його до нашого обряду, церкви і народности? Не нарікати, а працювати нам!

О. Йос. З.

Помер Герман Судерман

Визначний німецький письменник, Герман Судерман, помер на запалення легких у 72 р. життя. (Його 90-літня мати ще живе). Він уродився в околиці Мемеля. Родина його походить з Голандії. Був зразу апікарським помічником, потім прив. учителем і журналістом. Тоді зачав писати дрібні оповідання. Його найголовніші твори „Frau Torge“, драми „Честь“ і „Рідний Край“, роман „Katzensteg“. Він був як письменник дуже люблений і дуже очорнюваний. Потому забутий — і перед смертю знов у моді. Останній його твір „Pürzelchen“ писаний з молодечою вервою. В своїх творах представляв головню не людей, тільки суспільні проблеми. Багато подорожував. Був жонатий також з письменницею Клярою Лявкнер. З його полемічних творів дуже голосна була свого часу остра брошура п. з. „Verrohung der Kritik“, за котру не лишили на нім сухої нитки.

На маргінесі

нашого літературного життя.

Во істину, не для допикання комусь, тільки для схарактеризування нашого часу наведемо тут в цілости вірш, який у нашім одинімі (на 7,000,000 населення!) літературнім журналі з надписом „літературно-науковий“ пишеться на самім вступі в книжці за листопад, котра очевидно повинна бути присвячена літературним і науковим статтям з приводу 150-ліття уродин батька української поєвісти. За „естетичні“ вражіння з того вірша просимо вибачення ВП. Читачок і Читачів.

Ось той вірш:

Антимарія.
Невдале втілення її —
Ти не Марія, не Софія:
Отсей зелений зір змій
Вже зрадив відьму і повію.
Цих ліній тіла хвильний лад
Не замаскує стерва мяса,
Уста, що їх забарвил лд,
Це не окраса, а образа.
Як не ховай, все вирина
Прокляттями гріха і ночі,
Бо в кожнім зламі звірина
Жагою тварною регоче.

І в цілій книжці на близько 100 сторін великої вісімки — ні згадки ні слова про великий літературний ювілей всеї української нації!.. Стверджуємо сей факт, на всякий випадок оригінальний, бо мабуть небувалий в історії літератур інших народів. Ось до чого

З РЕЛ.-ЦЕРК. ЖИТТЯ

Президент Гувер і Ватикан. Як відомо підчас останніх виборів президента Америки, духовенство й вірні до виборчої боротьби не вносили ніякого моменту релігійного. Про якенебудь скріплення кандидатури Сміта, котрий є католиком, не було навіть мови, навпаки, багато католицьких голосів упало на республіканського кандидата, Гувера, Апостольська Столиця свогого представника в Америці не має, одначе між урядом З. Д. А. і Ватиканом планують як найкращі відносини. Президент Гувер певно продовжуватиме політику своїх попередників відносно Церкви.

Краківський митрополит Сапега видав з приводу 10-ліття Польщі пастирський лист, в котрім м. н. пише: з правдивим зворушенням глядімо на тисячні маси нашого сільського народу й на наших робітників, котрі заповнюють костели. З якою набожністю беруть вони участь в богослуженнях, з яким пожертвуванням спішать на Ясню Гору, на Кальварію та до інших відпустових місць. Одначе багато з тих самих, що виявляють таку набожність, рівночасно дають себе втягати до товариств, про котрі добре знають, що вони підкопують віру й борються проти Церкви. Вони оправдуються тим, що їх матеріальні обставини силують їх до того. Вільно католикови стреміти до поправи свого життя, одначе він повинен все пам'ятати на слова Господа Ісуса: „Шукайте насамперед Царства Божого, а все проче додасться вам“ (Мат. 6. 23). Тож їх святим обов'язком домагатися рішучо від тих, що виступають як приятелі селян і робітників, щоб заявили, що є католиками і що все будуть так робити, як того домагається католицька віра, та що перестануть поборювати Церкву.

Новий єпископ для Росіян-католиків в Китаю (КАП). Є ним о. Ф. Абрантович, недавно іменованій харбинським єпископом. Його опіці повірені всі росіянє-католики словянського обряду в цілій китайській республіці.

о. Степан Городецький

шамбелян Папський, радник Митр. Консисторії, б. генеральний вікарій галицький, декан Рогатинщини і парох Вербиловець, почесний член „Просвіти“ й член багатьох українських товариств, упокоївся в Бозі дня 26. с. м. В. Й. П.

НОВИНКИ

Розв'язав 13 „Лугів“ станиславський воевода Наконечнікоф-Клюковський..

Вирок у справі убиства Гука проголошено увільняючий. Наслідком того осуджені о убиство Плятон Полотнюк і Іван Сенів вийшли на свободу. Боронили їх адвокати Шухевич і Старосольський.

доводить те, коли люде, що взяли на себе обов'язок уважати на живчик літературного життя своєї нації, беруться до річей, які абсолютно не входять в круг їх обов'язку, пр. до „реформування“ церкви, з якою взагалі нічого не мають спільного...

Для уникнення неясности зазначуємо, що п. д-р Донцов, ред. „Л.-Н. Вістника“, тільки помістив той вірш на вступі, але не написав його.

— 0 —
Рукописів редакція не звертає.

Поручене через Єпископ. Ординаріят в Станиславові рішенням з 12. X. 1928. Ч. 6001/IV. Товариство

„КАРПАТІЯ“

переводить під найкориснішими услів'ями і догідними комбінаціями всякого рода життєві забезпечення.

Все Всеч. Духовенство і укр. Громадянство забезпечує своє життя та життя своїх родин виключно в українським Товаристві „КАРПАТІЯ“ Львів, Руська 18. І. п. 364 3-2

Вільгельм Габсбург, б. архикнязь, командант УСС. і полковник ГА, вернув. — як доносить польська преса — до своєї родини, котра живе в Живці.

Погроми жидів у большевії лучаються що раз частійше. В фабриках у Бобруйську й Орші обливають жидівських робітників горячим вапном. Навіть високі советські урядовці сприяють антисемітському рухови. Дня 2 січня пічнеться в Бобруйську великий процес проти погромщиків.

35 зол. Шліфоване Зеркало

60x115 см. Лише в фабриці зеркал **М. Бик**, Львів, 358 ул. Вірменська ч. 27. Телеф. 52-57. 5-5

ОПОВІСТКИ

Відозва до українського громадянства.

Головна Управа „Рідної Школи“ просить о негайне присилання жертв на покриття шкід нанесених Товариству нападом 1. листопада п. р. Всякі жертви просимо або складати в „Рідній Школі“ у Львові, Ринок ч. 10. П. п. або присилати чеками „Рідної Школи“ зглядно поштovníми переказами, або давати на листи „Рідної Школи“ на руки уповажених „Рідною Школою“ осіб.

Товариство **Бесіда** заходом „Секції Помочі Доростаючій Молоді“ при Т-ві Охор. Дітей у Львові улаштує в неділю дня 2. грудня 1928 р. в год 4-ій попол. в салі Т-ва Бесіди (Народний Дім, Рутівського 20) ВЕЧІР КАЗКИ для дітей своїх членів і їх знайомих від 4—10 літ. Програма: 1) Казка бабуні, 2) Деклямація, 3) Жива Лялька, 4) Спів, 5) Юрза Мурза 6) Фантова лотерія 7) Король і королева „Мігдала“. Вступ за добровільними датками. 365 1—2

Кінотеатр „ВАРШАВА“ в Станиславові, Липова 1. висвітлює: 362 4—4
Від 30. XI. „Пан Тадеуш“.
Від 7. XII. „Дош рож“.
Від 10. XII. „Спадковіці Казанови“.

ОГОЛОШЕННЯ

Здібних хлопців до науки різьбарства і столярства прийме вартат виробів дерев'яних **ТЕОДОЗІЯ КОМІСАРУКА** Станиславів, вул. Круля Яна III. ч. 15. 3626 2—5

Д-р Володимир Бабій

зубний лікар

Львів, вул. Гетьманська ч. 8.

(біля ресторану Зволінської)

366 Число телефону **63-24.** 1 2

Дентист ЯКІВ НАСС

Львів, вул. Сикстуська ч. 17, II. пов.

Скріплювання хитаючихся зубів. пльомбування й вицимання зубів без болю. Штучні зуби в качуку і золоті після американської системи. Пациєнтів з провінції полагоджуються в найкоротшому часі. П. Т. Урядовцям і студентам значна знизка. Полекші в сплатах. 5—5

В Централі ПАНЧІХ ПФАУ, Львів, Ринок 19.

найдешевше, бо вхід через сїни.

36a 48—50